

REVISTA MUSICAL CATALANA

♦♦ BUTLLETÍ DE
L'ORFEÓ CATALÀ

ANY XVIII: Núm. 215
♦♦ NOVEMBRE 1921

Revista Musical Catalana

BUTLLETÍ MENSUAL DE L'ORFEÓ CATALÀ

BARCELONA

Redactors en cap: FREDERIC LLIURAT i VICENTS M.^a DE GIBERT

Secretari de la Redacció: I. FOLCH i TORRES

PRINCIPALS COL·LABORADORS:

Antoni M.ª Alcover, prev. — Josep Barberà. — Giulio Bas. — Konrad Baumgarten. — Pasqual Boada. — Joan Borràs de Palau. — Lluïsa Bosch i Pagès. — J. Cabot Rovira. — J. Rafel Carreras. — Gabriel Castellà i Raich. — Eusebi Clop, O. F. M. — Henri Collet. — Eduard L. Chavarri. — Josep M.ª Comella. — Miquel Domènech i Español. — Josep Fabre. — Josep M.ª Folch i Torres. — Ignasi Folch i Torres. — Alfons Gallardo. — Vicents M.ª de Gibert. — Enric G. Gomà. — Emili Heintz-Arnault. — Gascó Knosp. — Frederic Lliurat. — J. Lamote de Grignon. — Miquel Llobet. — Joan Llongueras. — Josep Maideu. — Joan Manén. — Dom Carles Megret, O. S. B. — Lluís Millet. — Manuel de Montoliu. — Vicents de Moragas. — M. Morera i Galícia. — Antoni Nicolau. — J. J. Nin. — Ewelina Pairamall. — Felip Pedrell. — Joaquim Pena. — Francesc Pujol. — Antoni Ribera. — Lluís Romeu, prev. — Miquel Rué, prev. — Dom Maur Sablayrolles, O. S. B. — Joan Salvat. — Kurt Schindler. — Albert Schweitzer. — J. Soler i Palet. — Josep Subirà. — P. Gregori M.ª Suñol, O. S. B. — Agustí Valls i Cascante. — Francisco Viñas. — Xavier Viura. — Amadeu Vives. — Rafel Vives, etc.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

Carrer Alt de Sant Pere, 13, Orfeó Català (Telèfon 1, S. P.)

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

BARCELONA: Per als socis de l'Orfeó Català, un any, 6 pessetes. — Per als no socis, 7 pessetes
FÒRA: Per als socis de l'Orfeó Català, un any, 7 pessetes. — Per als no socis, 8 pessetes
ESTRANGER: Un any, 10 pessetes. — Número solt: 75 cèntims

Se subscriu, demés, en les principals Llibreries i Magatzems de Música

SUMARI

El Cançoner Popular de Catalunya. — Germanor dels Orfeons de Catalunya. Aplec de Vich, Francesc Pujol. — *L'Escolania de la Mercè al Montserrat.* — Homenatge al mestre Morera. — *Concurs musical per a la composició de una Salve Montserratina,* Antoni M.ª Marcet, O. S. B. — *Des de Lisboa,* Alfred Pinto. — *Orfeó Català.* — *Catalunya:* Barcelona. — *Bibliografia.* — *Noves.* — *Necrologia.*

Revista Musical Catalana

Butlletí de l'ORFEÓ CATALÀ

El Cançoner Popular de Catalunya

RÀCIES a Deu va a ésser un fet la magna obra del *Cançoner General Popular de Catalunya*. El tresor més preuat de l'ànima del nostre poble, el que es expressió més íntima del seu sentir, la cançó popular catalana, serà aplegada en tota la seva florida, ordenada i estudiada, gràcies a l'alta idealitat dels benemèrits patricis executors testamentaris de Na Concepció Rabell i Cibils, que Deu tinga en glòria.

Vegi's la carta que don Rafel Patxot i Jubert ha dirigit a l'ORFEÓ CATALÀ oferint-li la direcció de la magna obra, i seguidament la contestació del Mestre Millet acceptant en nom de l'ORFEÓ, amb paraules de profund agraïment la bella comanda.

«A l'ORFEÓ CATALÀ.

Barcelona 28 d'Octubre 1921.

Benvolgut Mestre Lluís Millet: Com executors testamentaris de Na Concepció Rabell i Cibils — que Déu l'hagi — i dintre del complex cultural de la «Fundació» que porta el seu nom, venim a proposar-vos l'obra del *Cançoner Popular de Catalunya*.

Voldríem fer un corpus musical de totes les cançons populars nostres: les que ja son publicades; les moltes que hi han recollides, emperò romanen inèdites; les que encara ignorem, per mor de que vaguen esquerpes per les nostres contrades, on caldrà soprar-les.

Amb aqueixa dalera, sol·licitem l'ajuda de l'ORFEÓ CATALÀ, pregant-li que vulla acceptar la direcció de la bella tasca i demani, ell mateix, la col·laboració dels músics de Catalunya. En acordantça amb això i completant-ho, invitarem també al preat «Centre Excursionista» a fi de que'ns hi afegeixi tot el saber folk-lòric dels seus aciensats. I així presentarem la cançó en el tany mateix on s'és aponcellada.

Aquest *Cançonet*, tal com el somniem, no deuria pas cenyir-se a l'aplegament de la cançó i les seves variants, per a retrobar-ne la deû primitiva, mitjançant un despullament previ; sinó que hauríem d'arribar a una síntesi que revelés el veritable valer de l'ànima musical catalana: confessant les seves creences, evocant llegendes, esplaïant els seus sentiments, ritmant els nostres treballs manuals, cadenciant l'intimitat de la vida catalana.

Pretenim, no solament el motiu de la cançó, més també l'estudi crític de la cançó mateixa. I dintre d'això, voldríem cercar de quina manera les nostres vicissituds històriques transllueixen en la cançó popular; car el poble no sempre canta en el mateix to; i notant els seus callaments, i les represes seves, descobríem tot un estat d'emoció col·lectiva, en la qual s'hi modulen esclats solemniais i punyentes complantes, trencat per redreçaments on ronca el congruïment de la tempesta.

Encara més; s'hauria d'assajar una anàlisi comparativa esbrinant el perquè, al bell mig del colrament dels nostres soleis, hi brollen cançons catalanes que recorden melodies de les boires noruegues, o la pietosa placidesa de la Bretanya verdejanta o, diferentment, en altres cançons, perdura la seriosa reminiscència litúrgica que tant mos escau.

Quin goig fa de pensar l'abundor del proveïment temàtic que així s'oferirà als nostres compositors; quin consol de poder esvaïr aquell esgarriament dels inexperts joveçans, qui pretenen anar molt lluny a cercar una universalitat que tenim a casa nostra, florint en les valls, alenat per les muntanyes, onejanta per les platges i àdhuc somniejant en els nostres mateixos escons: «in eo vivimus, movemur et sumus».

Davant d'aqueixa corprenedora visió artística, bo i bategant fortament el cor, ja sé que potser també febleixi la voluntat, conscientment poruga de les grans dificultats, pensant que'ns manquen elements, que no arribem a tant. Mes jo crec que devem rebutjar semblants temences, al fons de les quals, ben escorcollat, qui sab si hi trobaríem un relleix de vanitat! Car nosaltres no volem pas fer ço que no podem, ni tractar allò que no sapiguem, sinó que farem senzillament tot ço que podrem i tant bé com ho sabrem.

Així posarem el primer graó d'una escala per on ascendiran els qui'ns vinguin a darrera, els quals, com que també seran gent de cor, faran acatament a la nostra obra, àdhuc malgrat les seves imperfeccions, perquè, sense aquell graó, ells no podrien pas ben amidar els falliments nostres.

I per damunt del rossec d'una guerra execrable, que ha esbandit arreu vents i onades d'animalitat, arborarem tots aplegats el bell sentiment de la cançó de la terra, per a esbargir el baf de passions amb la sentor de les nostres flors boscanes, servarem el caliu de l'espiritualitat catalana i, en els tèrbols moments actuals seguirem complint el nostre deure: proclamar sempre la serenor i excelsitud de l'intel·ligència.

M'és grat tenir avinentesa de repetir-me'l vostre admirador

R. PATXOT I JUBERT.

Sr. D. Rafel Patxot i Jubert.

Barcelona 9 Novembre 1921.

Molt honorable Sr.: La vostra proposta que, com executor testamentari de Na Concepció Rabell i Cibils — que al Cel sia — feu a l'ORFEÓ CATALÀ de que dirigeixi la bella obra del corpus musical de totes les cançons populars de la nostra terra, és acceptada, estimat senyor, amb un gran goig i un profund agraïment. Tota la obra de l'ORFEÓ CATALÀ no té altra fons ni altra finalitat que l'exaltament de la música catalana, ajudant així a la conservació i desenrotlló del més pur sentiment de raça, del tremp fort i subtil que li dona ésser i caràcter.

En la cançó popular hi ha la llevor de tota música, la força virginal promotora de tota eclosió màxima. Per ço la cançó tradicional del nostre poble és el nostre amor, l'estímul que mou i enllumena els nostres dalits. La vostra comanda ve a ésser un reconeixement de aquestes nostres amors, i ve a satisfer el desig vehement que temps ha teníem de poder realitzar, ajudats de tots els catalans que puguin i vulguin, la magna obra del complert aplegament, ordenació i estudi del cant viu de l'ànima catalana.

Quanta honor per a nosaltres, noble senyor, si arribem a portar a bon terme aquesta obra, complint els vostres desitjos tant enlairats com ben expressats en vostra carta, de presentar la flor i la branca, tota la florida i la enramada, posant-hi el cor i el seny, aclarint i ordenant totes les valors, descobrint totes les perspectives pròximes i llunyanes i les influències vàries de la germania universal, totes aquestes coses que vos haveu somniat i nosaltres somniem mig aturats i esverats, però que'l cor ens diu que no serà pas somni esfulladig; que'l cor no enganya quan és fort en la fe i esponjós en l'amor.

Jo espero, digne senyor, que Déu ens ajudarà veient la vostra reialesa de generositat i la nostra fidelitat en l'afany que creà i ha fet creixer la obra de l'ORFEÓ CATALÀ.

Vostre agraït i fervent servidor

LLUÍS MILLET,

Director de l'ORFEÓ CATALÀ.

Germanor dels Orfeons de Catalunya

APLEC DE VICH

L diumenge, dia 9 d'octubre, tingué lloc a Vich, la vella ciutat de la plana, una de les formoses festes que la gran família dels Orfeons de Catalunya celebra periòdicament, promogudes i organitzades pel Consell Permanent de la Germanor i amb l'apoiament econòmic de la Mancomunitat de Catalunya, la qual, malgrat la escassetat de mitjans de que fins avui ha pogut disposar, no vol deixar òrfana de protecció la gran obra del cant coral a nostra terra, tot esperant el moment de poguer-li prestar el vigorós concurs que's mereix.

Com tota obra positiva que's fonamenta en el ressorgiment del nostre poble, que per ell treballa constantment i desinteressada, amb abnegació sens mesura i esforç generós, l'obra dels Orfeons de Catalunya és combatuda amb vilesa persistent.

Els eterns enemics de tot ideal noble es valen de tots els mitjans per a desvirtuar, per a destruir la fondíssima acció de desvetllament de consciències que els cantaires de nostra terra venen realitzant, i a n'aquest fi es remou tota la vella podridura política, es posen en joc les més baixes passions, es coaccionen les consciències, s'aquissen les fobies innades de gent primitiva i el matonisme de casta.

Mes ¿què hi fa? La potencialitat de visió d'aquests enemics de Catalunya, tant dels qui actuen en el reclos misteri de les quietes cambres, com dels qui s'abraonen pels carrers esgrimint eines de combat contra gent pacífica, la potencialitat de visió de tots ells és tan curta, que no s'adonen del bé que fan, volent fer mal; és la violència d'una reacció el que transforma el ferro malejable en acer duríssim.

L'Aplec d'Orfeons de la comarca vigatana, devia haver-se celebrat ja el dia 10 d'octubre del passat any de 1920, però una ordre governativa el suspengué, ordre instada per enemics de la nostra espiritualitat que coneixem bé prou. Just un any després s'obtingué l'autorització per a celebrar l'Aplec; però enguany aquells mateixos enemics, impotents per a impedir-ne novament la celebració, prengueren cura de desfermar les ires irreflexives d'alguns elements militars i la hermosa festa de Vich es vegé pertorbada i el públic pacífic, els orfeonistes desprevinguts i indefensos, es vegeren maltractats i agredits brutalment

sense distinció de sexes ni d'edats i sense més culpa ni delictes que ostentar un distintiu amb les barres catalanes, cantar *Els Segadors* i vitorejar Catalunya.

Ni volem estendre'ns en més consideracions sobre els greus successos de Vich, ni volem tampoc ressenyar-los fil per randa, que prou ho ha fet la premsa diària i no és una revista tècnica el lloc més indicat per a historiar tan fastigosos i antiartístics esdeveniments. Tampoc volem perdre el temps protestant i demanant des de aquestes pàgines rectificacions de conducta en les quals no terim per ara ni la més remota esperança; és dita popular en nostra terra que quan Déu vol perdre algú, l'encega; i és inútil lluitar contra la voluntat divina.

Anem doncs a ressenyar simplement l'Aplec d'Orfeons a Vich.

Les entitats que s'aplegaren en germanívola festa, foren les següents: «Orfeó Vigatà», dirigit pel Mestre Rovira, Pvre.; «Orfeó Vigatà del Conservatori», dirigit pel Mestre Morató; «Escola Choral del Santíssim Misteri», de Sant Joan de les Abadesses, sota la direcció del Mtre. Serra, Pvre.; «Orfeó Muntanyenc» de Sant Quirce de Besora, dirigit pel mestre Espadaler; «Orfeó Cirvianum», de Torelló, sota la direcció del Mtre. Reig; «Orfeó Bellmunt», de Sant Pere de Torelló, dirigit pel Mtre. Vaqué, i «Orfeó Rodenc», de Roda, dirigit pel Mtre. Vila.

A quarts de deu del matí, tots en un mateix tren, arribaren a Vich els cinc Orfeons de muntanya, essent rebuts a l'estació pels orfeons vigatans i pels Mtres. Millet, Pujol, i Lozano, del Consell Permanent de la Germanor.

De la estació anaren tot seguit a assajar les composicions que sota la direcció dels Mtres. Millet i Romeu havien d'executar tots junts a la tarda. Acabat l'assaig, organitzats en bella i extensa comitiva que cloïen enlairades les set riques i colorades senyeres, s'adreçaren vers la Casa de la Ciutat de Vich, al peu de la qual, en la magnífica plaça vigatana on hi havia congregada molt nombrosa concurrència, cantaren els set orfeons plegats, sota la direcció del Mtre. Millet, la cançó popular *Sota de l'olm*, d'en Morera, i l'*Himne dels Orfeons de Catalunya*, d'en Millet.

Acomplert aquest deure de salutació a la ciutat de Vich, entrarer les senyeres, acompanyades dels presidents i mestres, a Casa la Ciutat, on foren rebuts, en l'històric saló de La Columna pel tinent d'Alcalde Sr. Vilanova, el qual, en absència de l'Alcalde, els endreçà una molt expressiva i afectuosa benvinguda fent present a cada senyera i en nom de la ciutat, d'una bella llaçada amb llegenda alusiva a la festa. Per delegació dels orfeons, el Mtre. Pujol donà mercès en nom de tots.

A dos quarts de tres de la tarda s'aplegaren novament els Orfeons a Casa la Ciutat, i, organitzats altra vegada en comitiva, anaren vers la plaça de braus, lloc on, a manca

d'altra millor, tingué de celebrar-se a l'aire lliure el festival grandios. El temps estava ben emplujat; àdhuc durant el mati sovintejaren curtes ruixades, però a la tarda anà clarejant i la festa pogué desenrotllar-se sense destorb per part del temperi.

L'incertesa del temps feu que, en començar el festival, el públic no fos molt nombrós; mes anà augmentant ràpidament fins a omplenar gairebé més de tres quarts de la plaça.

L'extens programa que més avall detallem anà descabdellant-se molt a grat del públic, que prodigà l'aplaudiment a totes les entitats orfeòniques sense distinció. Hem de fer constar que totes elles ho meresqueren amplement per la interpretació i execució bellament acurades de les obres que cantaren. La hermosa festa palesà una vegada més la immensa transcendència cultural i social de l'obra que venen realitzant les entitats orfeòniques de nostra terra i la necessitat absoluta d'enrobustir-les i apoiar-les constantment.

Heu's aquí el programa detallat:

Primera part. — *Sant Josep i Sant Joan*, Pérez; *Les fulles seques*, Morera, per l'Orfeo de Sant Joan de les Abadesses. *La Sileta*, Cumellas; *Cançó de breçol*, Guasch, per l'Orfeo Muntanyenc de Sant Quirse. *La Cançó nostra*, Morera; *Cançó del borraixxo*, Cogul, per l'Orfeo Cirvianum de Torelló. *Les neus que's fonen i Empordà i Rosselló*, Morera, per l'Orfeo Bellmunt de Sant Pere de Torelló. *L'hereu Riera*, Cumellas; *El ruc entremaliat*, Morató, per l'Orfeo Rodenc. *Els tres tambors*, Lambert; *Els fadrins de Sant Boi*, Pérez, per l'Orfeo Vigatà. *La Molinera*, Morató; *La Verema*, Lassus, per l'Orfeo Vigatà del Conservatori.

Segona part. — Els set Orfeons, formant un conjunt d'aprop 800 cantaires, executaren sota la direcció del Mtre. Millet, President de la Germanor:

El rabadà jovenet (conjunt), *Bella companyia* (noies) i *En Pere Galleri* (conjunt), populars a l'unissò. *Cançó de Nadal*, Pérez; *Cap a Betlem caminem*, Romeu, sota la direcció de l'autor. *La sardana de les monges*, Morera; *El pardal*, Pérez; i *Himne dels Orfeons*, Millet.

FRANCESC PUJOL.

L'Escolania de la Mercè al Montserrat

l'Escolania de la Basílica de Nostra Dona de la Mercè va fer el mes d'octubre prop-passat una visita al Monestir de Nostra Dona de Montserrat.

Sortí de Barcelona el dimarts, dia 11, tornant el dijous, dia 13, a la tarda, anant acompanyada pels seus mestres senyors Millet i Pérez Moya, i presidits pel senyor ecònom de la Basílica mercedària, Rnd. Salvador Barone.

L'estada a Montserrat dels escolans barcelonins, al mateix temps de servir d'esplèndid esbarjo als petits cantaires, resultà un acte de germanor molt escaient amb els escolanets de la Verge de Montserrat.

En la matinada del dia 12, les dues escolanies juntes celebraren una missa de comunió, cantant la missa gregoriana *Alme Pater*, alternant ambdues en la melodia puríssima litúrgica.

En l'ofertori, els mercedaris entonaren sols el motet de mossèn Romeu *Electa mea*, i després del sagrat àpat d'amor, totes aquelles criatures cantaren, en magnífic conjunt la *Salve* de Haller.

A la tarda del mateix dia i en la funció del vespre, les dues colles blanques cantaren juntes també la *Salve* d'en Pérez i la *Pregària a la Verge*, d'en Millet.

Es de notar que la dita *Salve* està escrita per a ésser alternada amb el cant gregorià, i que els monjos del Monestir l'entonaren bellíssimament, rompent el vell costum de cantar aquella melodia lenta que, si bé guarda certa majestat, tots els gregorianistes i músics troben desplaçada i fora de l'estil pur del cant litúrgic.

L'efecte fou magnífic; la melodia gregoriana gentil i graciosa s'armonitzava escaientment amb la glossa polifònica d'en Pérez, que els escolans executaren amb gran cura.

Els devots que omplien el temple quedaren encisats de l'efecte estètic, demostrant-ho amb llurs exclamacions entusiastes en sortir del temple.

El dijous, al matí, les dues Escolanies s'acomiadaren germanívolament, fent-se diverses fotografies dels petits cantaires junts, que restaran com record de tan escaient visita.

Homenatge al mestre Morera

Figueras, i organitzades per l'Orfeó Germanor Empordanesa, van celebrar-se els dies 20 i 21 del mes passat les festes d'homenatge al Mestre Morera; les que revestiren un interès extraordinari assolint un fervorós entusiasme que feu vibrar la ciutat empordanesa amb la joia de les grans solemnitats.

No podem estendre'ns en detallar minuciosament tots els actes que constituïren l'esmentat homenatge tal com nosaltres voldríem i la importància del mestre Morera es mereix, per la manca de lloc de que disposem: no obstant els ressenyarem breument tractant de demostrar l'importància que aitals festes han conseguit.

A les nou de la nit del dia 20 arribà el Mestre acompanyat de la seva distingida família essent rebut en el moll de l'estació per una gran gentada composta a més de les Autoritats municipals, representants d'entitats i Orfeó Germanor, amb les seves tres seccions, per lo més selecte i distingit de la ciutat.

En l'hostatge de l'Orfeó organitzador de l'homenatge va ser donada la benvinguda al Mestre, pel president; a la que'n Morera contestà emocionat amb sentides paraules. Després tingué lloc al Teatre del Jardí el Concert per l'Orfeó Germanor Empordanesa que dirigeix el mestre Llobet, amb el següent programa:

L'Himne dels Orfeons de Catalunya, Millet; *L'arbre sagrat*, *Remordiment*, *Sota de l'Olm*, *Sant Ramon*, *La sardana de les monges*, *La nina encantada*, *La cançó nostra*, *Plany*, i *La Marsellesa*, totes elles d'en Morera, i no cal dir l'èxit que obtingueren i com després de cada una en rebia els aplaudiments així com al finalitzar en mig de una grossa ovació li era entregada l'artística placa d'aram repujat commemorativa d'aquelles festes.

La «Principal de Perelada» tocà sardanes del Mestre, estrenant la inèdita *A En Pep Ventura*, del propi autor, que tingué que ser bisada.

El divendres després d'un necrològic recort dedicat a la memòria del gran restaurador de la sardana el figuerenc Ventura, tingué lloc a les sis de la tarde en el Saló de l'Ajuntament la recepció del Mestre homenatjat. Li foren adreçats brillants parlaments rublerts d'afecte i adhesió, per el batlle de Figueres i el representant de l'Ajuntament de Barce-

lona Sr. Matons, als que amb prou feines pogué contestar En Morera de tanta emoció com l'envaia.

Les festes finalitzaren amb un esplèndid banquet celebrat a l'Hotel París, on novament pogué el Mestre assaborir la dolcesa d'ésser benivolgut, en els parlaments-brindis i en les nombroses i importants adhesions que li dedicaren.

La nostra més coral salutació li acompanyem amb eixes ratlles.

Concurs musical per a la composició de una Salve Montserratina

Amatents sempre a tot ço que pugui donar més esplendor i devoció al culte de la nostra «Moreneta», ens ha semblat oportú introduir una important reforma en la típica i plaent alternança de Monjos i Escolans en el cant vespral de la *Salve Regina*. Hem substituït l'adulterat i relativament modern cant plà, per l'autèntica, devota i expressiva melodia gregoriana, amb la qual, des de tants segles, els nostres avantpassats saludaven la Mare i Regina del poble cristià.

Feta aquesta reforma, s'imposa la renovació quasi total, que de molt temps teníem pensada, de la part de música corresponent als versicles que canten els Escolanets, les veus blanques dels quals tant poètic i encisador contrast fan amb el cant monacal.

Es necessari que aquesta part de música figurada sigui concebuda dins el més pur estil religiós i que respongui al cant gregorià amb que deu alternar.

Per omplir aquesta necessitat, obrim avui per primera vegada un concurs que esperem estimularà el veritable art i pietat dels nostres compositors.

CONDICIONS

I. Els versets de la *Salve* que han de compondre's són:

el segon: *Vita..... salve.*

el quatrè: *Ad te suspiramus..... valle.*

el sisè: *Et Jesum..... ostende.*

el vuitè: *O pia.*

Per tal de facilitar la tasca del compositor, reproduïm a continuació la melodia gregoriana de tota la *Salve*:

Ant.
1.

S Al-ve, Re-gi- na, máter mi-se-ricórdi- ae :
Vi- ta, dulcé- do, et spes nóstra, sál-ve. Ad te
clamá-mus, éxsu-les, fi-li-i Hévae. Ad te suspi-rá-
mus, geméntes et flén-tes in hac lacrimá-rum válle.
E-ia ergo, Advocá- ta nóstra, fillos tú- os mi-se-ri-
córdes ócu-los ad nos convér-te. Et Jésum, benedí-
ctum fructum véntris tú- i, nóbis post hoc exsól- li- um
os-ténde. O clé-mens : O pí- a : O dúlcis *
Vír-gó Ma-rí- a.

- II. Es procurarà que aquests versets, tot comentant el tema corresponent, tinguin dependència amb la melodia gregoriana; de manera que, per la modalitat, línia melòdica i sentit rítmic, en resulti la unitat de tot el conjunt. El final de cada vers

deurà armonitzar amb la entrada de la melodia gregoriana que ha de seguir, tal com va indicat a dalt.

També es tindrà en compte, per raó de aquesta mateixa unitat, que els versets no siguin, per sa excessiva extensió, desproporcionats amb la part gregoriana; i així la duració *màxima* de cada verset serà *aproximadament* la següent:

Vita, 1 minut i 20 segons; *Ad te suspiramus*, 1 minut i 40 segons; *Et Jesum*, 1 minut 40 segons; *O pia*, 50 segons.

- III. La música serà escrita en la tonalitat de *re* menor i per a 3 veus: sopràn, contralt i una tercera veu d'una tessitura semblant a la del tenor. La extensió màxima de cada veu serà la següent:

SOPRÀN: de *do* a *sol*; CONTRALT: de *sol* a *do* o *re*; TENOR: de *re* de la segona octava, a *sol* de la tercera.

Es recomana que en la 2.ª i 3.ª veu especialment no s'abusi de les notes extremes i es mantinguin més aviat en la part central de la tessitura.

- IV. El terme d'admissió d'obres serà per tot el dia 31 de desembre del present any de 1921.
- V. Les composicions, les quals no deuen ésser escrites de mà de l'autor, portaran un lema, i seran enviades a Montserrat a nom nostre.
- VI. El veredicté es farà públic el dia 1 de Febrer.
- VII. L'autor premiat, per acreditar son dret, deurà presentar dos compassos dels dos primers versets, acompanyant el seu nom i residència.
- VIII. L'obra es premiarà amb 200 ptes. en metàl·lic, o una estàtua de la Madona de Montserrat, si així ho prefereix l'autor.
- IX. Es concedirà un segon premi de 150 ptes., i un o més accèssits si les obres presentades s'ho mereixen.
- X. Les obres premiades quedaran pel repertori del Monestir.

† ANTONI M.ª MARCET, O. S. B., Abat de Montserrat.

Montserrat 12 d'Octubre de 1921.

Des de Lisboa

VAIG a començar la meua modesta col·laboració a la REVISTA MUSICAL CATALANA parlant dels concerts que hom prepara aquí per a la propera temporada.

El mestre Pere Blanch està combinant els programes dels concerts simfònics que han d'efectuar-se al Teatre de Sant Lluís, que es pot considerar com el punt de reunió preferit del públic selecte de la capital. S'executaran en els susdits concerts pàgines ja conegudes de Haydn, Mozart, Beethoven, etc., i, preferentment, obres modernes dels més talentosos autors francesos, italians, etc. S'interpretarà, en fi, un Poema Simfònic de Oscar da Silva i una Obertura d'En Jaume Pahissa.

En el «Polyteame», el mestre Fao donarà els seus concerts simfònics de música russa i alemanya. Aquests concerts s'efectuaran tots els diumenges.

En el Teatre de Sant Carles tindrem també una temporada lírica sota la direcció del compositor italià Vittorio Gui.

Es diu que vindran també els cantaires de la «Capella Sixtina».

El nostre notable compositor Thomas de Lima ha ja tornat de la seva *tournee* en terres del Brasil, on ha interpretat obres seves, amb la col·laboració de l'eminent artista Cecília Ortigao. Sembla que ambdós artistes han estat arreu ovacionats. Afegirem que les composicions del jove artista que acabem d'esmentar, així les orquestrals com les que han estat escrites per a piano, son extremadament personals. Thomas de Lima és un gran artista i un excel·lent tècnic.

ALFRED PINTO (*Sacavem*).

Lisboa, Octubre.

Orfeó Català

CONCERTS EN DIES FESTIUS A LA TARDA

La tanda de concerts en dies festius a la tarda organitzats per la direcció artística de l'ORFEÓ CATALÀ constarà enguany de nou concerts en els quals, a més de l'ORFEÓ, hi pendran part valuosos elements: l'orquestra dels Amics de la Música, l'Institut Català de Rítmica i Plàstica, les cobles Principal de La Bisbal, Els Montgrins i Principal de Perelada, els solistes catalans ben coneguts N'Andreua Fornells, N'Emili Vendrell, En Ricart Fusté, En Joan Gibert Camins, i els estrangers Na Marietta Amstad, sopran suïssa, Na Blanca Selva, pianista francesa, i N'Alfred Sittard, organista d'Hamburg.

Els primers concerts es celebraren els dies 30 d'octubre i 6 del corrent. En ells es reprengué l'oratori de Haydn *Les Estacions*, executant-se en el primer les dues primeres parts: *Primavera* i *Estiu*, i en el segon les últimes parts: *Tardor* i *Hivern*.

Les Estacions és una obra que sempre serà la benvinguda. Porta aires purs de muntanya, porta sentiments poc complicats, dreturats, espontanis propis de la gent que està en contacte constant amb la naturalesa, que no coneix certes ambicions ni certes febres que la desviarien i la desvirtuarien. I ens dona per complement la clau suprema de l'existència mortal; proclama la solució supraterranal del problema de la vida. De la delectació produïda pels bells paisatges, pels jolius quadres de gènere, ens enlaira finalment a la meditació de les veritats trascendents i immutables. És una obra completa i exemplar, que és convenient sentir periòdicament; ella ajudarà a contrarestar les influències obsesionants de certes músiques del dia i de les teories massa arran de terra de l'art per l'art.

Aquesta nova audició de *Les Estacions* ha sigut tan bona com les passades. Chors i orquesta han interpretat l'obra amb ajust, amb vida i colorit, dirigits pel mestre Millet. Els solistes, Srta. Andreu Fornells i Srs. Emili Vendrell i Ricart Fusté, han cantat exquisidament les parts dels personatges Simó, Agna i Lluc, tant pel que toca a l'estil, impecable, com a l'expressió, justa i ben sentida.

No cal dir que l'èxit ha sigut, un cop més, grandíols. L'auditori, nombrosíssim, s'ha entusiasmat novament amb l'obra, tant formosa, i amb els que l'han interpretada amb tant d'encert.

Completaren els programes del primer concert la *Simfonia «La Reina»*, de Haydn, executada excel·lentment sota la direcció del mestre Pujol; i del segon concert, el *Concert* per a violí i orquesta, de Max Bruch, interpretat pel jove violinista En Manuel Giménez, guanyador en el concurs de l'Escola Municipal de Música de la pensió concedida per l'Ajuntament de Barcelona per a perfeccionament d'estudis a l'estranger. En Manuel Giménez és ja un excel·lent violinista, dotat de bon estil i de pulcre mecanisme; posseeix un ver temperament d'artista. Podem augurar-li un brillant esdevenidor. El mestre Pujol dirigí també l'orquestra. — G.

Catalunya

BARCELONA

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA: ORQUESTRA PAU CASALS. — Els *Concerts de Tardor*, oferts al públic barceloní per l'Orquestra Pau Casals, han estat interessantíssims. I aquest cop, el públic ha assistit nombrós a les belles audicions a les quals se'l convidava.

Ultra el concerto grosso número 9, en fa, de Haendel; la *Setena Simfonia*, de Beethoven; la *Simfonia en fa major*, de Mendelssohn; la *Primera Simfonia*, de Brahms; *El Carnaval romà*

(obertura), de Berlioz; la *Simfonia en re*, de Cesar Franck, *Tristany i Isolda* (Preludi i final) i *Els mestres Cantaires* (obertura), de Wagner; *Otello* (obertura), de Dvorak; *La gran Pasqua Russa* (obertura), de Rimsky-Korsakow, i *Don Joan*, de Ricart Strauss, el mestre Casals ens oferí les següents primeres audicions: *La Celestina*, del mestre Felip Pedrell (acte primer, escena primera, chor de la cacera i escena de Calisto i Melibea; acte segon, quadre segon, escena quinta --adaptació); *Le tombeau de Couperin (suite)*, de Maurici Ravel; *El Rei Esteve* (obertura) Beethoven; *Rapsòdia rumana*, Enesco; *D'un soir triste*, Lili Boulanger; *Sarka* (poema simfònic), Smetana; *Hungaria* (poema simfònic), Franz Liszt; *Isabel i Pedregada*, dues sardanes de J. Garreta.

El Rei Esteve, de Beethoven, fou escoltat amb interès. Aquesta pàgina no té l'importància d'altres produccions del gran mestre. Cal no oblidar que algunes de les grans obres en les quals Beethoven emprà la forma *Obertura*, són ja veritables *Poemes Simfònics* o mellor dit encara (recordant l'expressió de Ricart Wagner): *dramas complets*. *El Rei Esteve* apareix curiós, ben bastit, interessant, i el mestre Casals, en oferir-nos-el, estigué encertat.

La Rapsòdia rumana, del violinista Enesco, és traçudament escrita i orquestrada. L'ambient popular li dona una color i un caràcter ben marcadament nacionals. La modernitat de la vestimenta és, en fi, ben palesa. Es l'obra d'un excel·lent músic del qual pot hom esperar-ne pàgines encara més transcendents que la que ens ocupa.

La *suite*, de Maurici Ravel, intitulada: *Le tombeau de Couperin* (seguint, en escriure-la, una bella costum dels mestres del XVII^è segle que honoraven així, mitjançant una obra o *Tombeau*, alguns dels grans mestres desapareguts del món dels vius), fou escrita primerament per a piano i és una de les produccions de més vàlua, certament, de la moderna literatura pianística. El seu autor l'ha orquestrada amb la traça que tothom pot ja sopsar, i l'obra sona deliciosament bé.

D'un soir triste, de Lili Boulanger, és una pàgina veritablement melangiosa (fins d'un sentimentalisme una mica malaltís), que desperta en l'auditor simpatia i recances. Lili Boulanger hauria escrit, innegablement, belles i sentides coses. Però la mort segà prematurament la seva vida.

Sarka, de Smetana, és una pàgina plena d'interès. Revela una imaginació de les més vives.

Hungaria no és pas, creiem, un dels mellors i més significatius *Poemes* de Franz Liszt. I és ben sabut que, ultra la llur valor, els *Poemes* de Liszt tenen un alt sentit estètic i històric. Liszt, en efecte, és considerat com el veritable creador del *Poema orquestral* dels nostres dies. Però, més que un *Poema* pròpiament dit, *Hungaria*, ben sovint, fa l'efecte d'una mena de *Rapsòdia*!

Isabel i Pedregada, de Juli Garreta, foren acollides amb entusiasme. Heu's aquí dues sardanes que considerem encertadíssimes. Garreta ha glorificat, realment, la nostra dansa nacional. En escriure les dues Sardanes per a gran orquestra, Garreta s'és servit de les tenores, tiples i flaviol, de la copla. I els instruments populars sonen bé a l'orquestra i afegeixen a l'ambient, a la coloració orquestral, quelcom ben típic, ben nostre.

La musicalitat d'en Garreta apareix un cop més ben abundosa i plena de vida. Plena de vida sana, alliberada de pretensions i de teories, i banyada, es diria, per la llum viva, esplendorosa, de les nostres planúries i de la mar nostrada. L'art d'En Garreta, franc, ric, sincer, crea un bell i ben simpàtic contrast si el comparem amb les *recerques* (que no passen sovint de recerques!) d'altres compositors. I ens referim als compositors d'arreu del món.

El públic, repetim-ho, acollí amb entusiasme les dues produccions d'En Garreta. I aquest triomf (triomf de l'art saní, ben de casa) ens fou agraçosíssim.

En Pau Casals, amorós envers els nostres músics, volgué ofrenar un sentit i merescut homenatge al mestre Felip Pedrell i fer *viure* (que ja era hora!) algunes de les pàgines de *La Celestina*.

La música de *La Celestina* demana a grans crits l'escenari i l'acció viva dels personatges. Amb tot, fruïrem ja de la boniquesa i de l'expressivisme ben característic, ben hispànic, que podríem dir-ne, d'aquesta música. Com l'element popular esdevé encisador! Constitueix la base, com ja és sabut, d'aquesta producció. I la vestimenta harmònica és ben personal i, tothora, ben escaient. Habitats a les fastuositats sonores dels nostres dies, l'orquestra sembla, de cop, ben senzilla. Però hom s'acostuma tot seguit a les seves sonoritats.

Caldria veure i sentir *La Celestina* al teatre. Constituïria, creiem, un èxit gros. Car l'obra és original, plena de caràcter i s'imposaria als auditors. Ensem que una producció netament nacional, és també, creiem, una de les obres més personals dels nostres dies.

Els senyors empressaris tenen la paraula.

Col·laboraren a l'interpretació de *La Celestina*, la sopran Concepció Badia, la contralt Concepció Callao, el tenor Emili Vendrell i l'ORFEO CATALÀ. Tots cantaren ben justament i amorosament la producció Pedrellenca.

Un mot, per a terminar, sobre el mestre Casals i la seva orquestra. Endreçarem únicament elogis. Les execucions de l'*Orquestra Casals* donen sempre l'impressió de quelcom ben madurat. No sentirem mai (cosa freqüent en les orquestres d'arreu) l'impressió que el conjunt era improvisat. L'interpretació no fou pas sempre, amb tot, del gust de tothom. Es aquest un dels caires de la música que més comentaris susciten i suscitaran sempre. Com interpretacions encertadíssimes, esmentarem, per exemple, la que el mestre Casals ens oferí de la *Símfonia* de Brahms i de la *Símfonia Italiana* (bellíssima!), de Mendelssohn.

Cal alegrar-se de l'èxit franc dels *Concerts de Tardor* que acabem de comentar. — X.

ASSOCIACIÓ DE MUSICA DA CAMERA. — El primer concert fou confiat a l'*Orquestra Pau Casals*. Escoltàrem el següent programa: *Jarka*, Smetana; *Cançons populars russes*, Liadow; *Séptima simfonia*, Beethoven; *Don Joan*, Strauss.

Llevat de les *Cançons* de Liadow, les produccions esmentades les havíem ja oïdes en els concerts Casals. Farem, doncs, solament constar, que les *miniatures* del talentós deixeble de Rimsky-Korsakow són delitoses. La coloració sonora és justa i deliciosament sobria. Acusen la mà d'un subtil artista i d'un gran músic. — X.

ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA. — En organitzar aquesta entitat la primera manifestació simfònica d'autors ibèrics s'ha guanyat la simpatia plena dels nostres filharmònics o més ben dit d'aquells que més confien en la vitalitat del nostre renaixement musical.

Anem a donar compte dels tres primers concerts celebrats que no aconseguiren reunir dissortament l'auditori nombrós que mereixia la importància de l'acte. Potser el moment no era el més indicat (pensem que l'Orquestra Casals funcionava pels mateixos dies amb un abonament ben nodrit); potser les obres triades i la confecció dels programes no va ésser del tot encertada; però prescindint d'aquestes causes l'interès era prou poderós per a que hi respongués el públic d'una manera menys reservada de la que ho ha fet.

No eren inèdites totes les peces executades. Podem prescindir, doncs, de les més conegudes que van interpretar-se (de Breton, Granados, Lamote, Cassadó), senyalant l'audició de les següents, que oferien un interès més particular: *Tres danses fantàstiques* d'En Turina; *Una aventura de Don Quixot*, d'En Guridi; *Nit de somnis*, d'En Pahissa; *L'Any mil*, d'En Vila; *Tres gloses de cançons populars*, d'En Sancho Marraco; *Segona simfonia en sol*, d'En Isasi; *Salamanca*, poema simfònic, d'En Breton; *Suite en sol*, d'En Garreta; *Airiños, airiños, aires*, poema simfònic, d'En C. del Campo; *Dansa de gnoms*, d'En Morera, i la glòssa dramàtica de la cançó popular *El testament de N'Amèlia*, d'En Lamote de Grignon. A la llista aquesta cal afegir-hi encara les cançons amb orquestra dels compositors catalans F. Alió, E. Granados, Lamote, Lambert i Zamacois, que la senyora Plantada cantà amb justa expressió i bell estil, i els *Concerts* per a violoncel i orquestra dels mestres Cassadó i Morera, que interpretà amb exquisit gust i gran perfecció el renomnat violoncelista Gaspar Cassadó.

Divers fou l'acolliment que el públic dispensà a les obres esmentades. L'èxit més franc l'obtingueren les produccions dels mestres Turina, Guridi, Vila, Sancho Marraco, Garreta, Camps, Morera i Lamote. Les demés obres, tot oferint condicions ben meritòries, no ofereixen pas en son conjunt una perfecció tant acabada com les abans expressades. De les cançons varen plaure d'una manera especial les de Lamote (*Cançó d'abril*, *Uns llavis molls de la fresca rosada* i *Prec de Madona Elisenda*), Lambert (*Cançó del rossinyol*) i Zamacois (*Amor discret*), i en quant als dos *Concerts* de violoncel fou preferit el d'En Morera, per son estil més personal.

El mestre Lamote de Grignon i la seva orquestra aconseguiren cada nit els elogis més fervents del públic. — S.

SALA DE L'ORFEÓ GRACIENC: *Associació Intima de Concerts.* — Les dues primeres sessions del present curs foren confiades, respectivament, a l'Orquestra de la pròpia associació, que dirigeix el mestre E. Ainaud, i al famós Quartet Wendling, de Stuttgart, que tan bona impressió deixà el curs passat en els mateixos concerts.

Les obres executades per la Orquestra eren de Haydn (*Simfonia*, n.º 92 [Oxford]), Purcell, Wolf i Beethoven (*Segona simfonia*, en re).

L'acolliment que la sala dispensà al mestre Ainaud i als professors que formen la seva or-

questra fou ben falaguer, doncs cal reconèixer la disciplina que regna en el conjunt i la voluntat i l'esforç de tots els subordinats. Mereixen especials elogis l'interpretació aconseguida en la *Suite* de Purcell, així com la de la *Serenada italiana* de Wolf, on hi rebé particulars aplaudiments el solista de viola senyor Tarragó.

Les obres que ens oferiren els instrumentistes talentosos de Stuttgart foren els quartets en *re* menor de Mozart, en *mi* menor de Beethoven i en *sol* menor de Debussy. L'efecte causat per la prodigiosa execució d'aquells artistes fou inmillorable, tal com es va reconèixer l'any passat. Es difícil ben cert trobar un conjunt que iguali el Quartet Wendling en homogeneïtat i fusió dels instruments, en equilibri de sò, en puresa d'estil. Es un tot admirable regit per un seny plè de serenitat i de gust selectíssim. — S.

Bibliografia

IL·LM. I RVNDM. SR. DR. D. RAMON GUILLAMET, bisbe de Barcelona. *Lleis i Regles de la Música Sagrada*: «Biblioteca Popular Litúrgica». — Abadía de Montserrat.

Els pares montserratins han iniciat aquesta Biblioteca amb la traducció catalana de les *Lleis i Regles de la Música Sagrada* que l'actual bisbe de Barcelona publicà ja fa algun temps en terres forasteres. Aquest llibret ve a ésser una glosa del cèlebre *Motu Proprio* de Pius X, que tanta eficàcia ha tingut en el adreçament, em els temps actuals, de la música de iglesia. Molt hi ha encare a fer; el vici era massa fort per ésser vençut amb promptitut. La rutina, la mandra i l'egoisme saben trobar excuses per a burlar fins la obediència al representant de Déu en la terra. Per això aquest llibret, fet amb tant de seny, claretat i bona doctrina pel nostre amadíssim senyor bisbe, pot fer encare molt de bé recordant la llei als fidels i el bon gust i els deures estètics religiosos als músics, siguin mestres o executants, que hi intervenen en la música dels nostres temples. També fora bo que hi donguessin una repassada els clergues qui per regir el culte han d'ajudar, vigilar i sobretot no destorbar que es dongui compliment a la llei escrita i manada.

CANTORAL LITÚRGIC DEL POBLE. «Biblioteca Popular Litúrgica». — Abadía de Montserrat.

Fent seguici a la publicació anterior, els bons monjos de Montserrat qui no descansen en fer acció de cultura religiosa i de pietat cristiana, han editat aquest cantoral que té'l mèrit d'ésser molt complert i molt escullit donada la finalitat que porta. En tot s'hi coneix una ma sàvia i curosa. Essent tots els cants insertats de cant gregorià i estant impresos en la notació pròpia gregoriana, al començament del llibre s'hi troben unes regles pràctiques del dit cant presentades sumàriament i amb molta claretat. Segueix el Cant de Tercia, l'ordinari de la missa

amb els cants de les misses més notables i pròpies per ésser cantades pel poble, venint després el cant de Vespres i Completes amb les antífoes finals de la Mare de Déu.

En la segona part hi ha els actes de devoció a Déu Nostre Senyor amb els cànctics més apropiats. Tot sempre amb el text llatí i la seva traducció catalana junt amb la bella melodia. Segueixen els cants de les solemnitats de l'any litúrgic i Advent, Nadal, Quaresma, tot precedit de escaientes explicacions del sentit del temps litúrgic i de notes explicatives històriques de les principals peces místiques, escrit tot d'una manera exquisida portant l'ambient propici al cant. La tercera part conté els actes de devoció als sants intercessors; la quarta part els de pietat per els difunts: salms, responsoris, missa, etc., acabant el Cantoral amb un apèndix contenint els cants que s'escapen en les anteriors classificacions, Aquest llibre és un tresor per lo que conté i per la manera com està tot presentat i glosat, per lo que és de desitjar que el nostre poble l'aprofiti i en fassi un us assíduu. Desgraciadament no està ell encara prou educat per emprar aquest cantoral amb comprensió deguda, creiem nosaltres. La notació gregoriana és desconeguda fins de molts músics! què direm doncs de la generalitat del nostre poble, el qual molta part d'ell no coneix pas ni els rudiments de la música.

També volem fer observar que tractant-se d'un Cantoral pel poble hi trobem a faltar algun cant popular fora del gènere gregorià. Res més pur que el cant litúrgic de la iglésia, res més graciós si és ben cantat, però al costat seu, en lloc més humil hi ha el cant popular per excel·lència que té un ritme més aprop del sentir del poble i per això aquest l'estima i s'el sent propi. A Catalunya precisament aquest gènere ha fet florida com en cap més part del món catòlic, i per consegüent convé no fer-ne massa cas omís. Tenim càntic i cançó de Mossèn Romeu tant ingènua, fresca i piadosa que els fidels catalans estimaran sempre com cosa seva. Maria i Marta; més excelsa la primera, però Marta serà sempre més compresa del poble, i Nostre Senyor també l'estimava... — Ll. M.

J. SANCHE MARRACO: *Glòria a Clavé* (himne). — «Ibèria Musical». Barcelona.

Aquest himne d'inspiració franca i de ritme viril que escrit per a veus d'home obtingué el premi en el Certamen convocat amb motiu del Festival-Homenatge a Clavé l'any 1916, el seu autor l'ha arranjat ara per a chor mixte a fi de que pugui ésser integrat en el repertori dels orfeons de Catalunya.

Pels bells efectes de sonoritat i l'aire escaient de catalanitat que respira tota la composició, creiem que l'èxit d'ella pot descomptar-se per endavant. La tècnica que el mestre Sancho Marraco domina amb rara perfecció, no cal dir que resplandeix així mateix en el referit himne, el qual ja va mereixer de competent Jurat la distinció més amunt senyalada. — S.

FELIPE PEDRELL: *P. Antonio Eximeno*. — «Unión Musical Española». Barcelona.

Aquest volum, en el qual s'aferma una vegada més l'infatigable activitat del venerable mestre Pedrell, ve a ocupar un lloc de preferència en les publicacions espanyoles de divulgació musical. Il·lustra de faiso ben interessant tota una època de decadència i d'evolució artística,

de la qual ben poca cosa sap el llegidor que no ha sentit fretura de regirar solfes i llibres vells i polsosos. El mestre Pedrell és un bon guia del passat; està familiaritzat amb els personatges, amb llurs teories, amb llurs escrits, fins amb llurs hàbits i llurs preocupacions; i els sap fer reviure i els hi dona un gran relleu amb son estil peculiar, nerviós, incisiu.

El llibre que és objecte de la present nota dona més del que fa entendre el seu títol. La biografia esbocada d'Eximeno podria contenir-se dintre d'un número reduït de pàgines i faria conèixer d'una manera ben incompleta una personalitat tant interessant. Ha sigut, doncs, una bona idea fer-la precedir d'un «glosario de la gran remoción de ideas que para mejoramiento de la técnica i estética del arte músico ejerció el insigne jesuíta valenciano». Hom comprèn tot seguit l'ebullició d'idees que's feia en son cervell i sos afanys de renovació, de lliberació de la música; i tot seguit ens fa adeptes de la seva causa. Escolten-lo:

«Damunt la base del cant nacional cada poble deuria construir el seu sistema.»

«La delectança de l'oït no és més que un mitjà per obtenir la finalitat de la Música, que és excitar els afectes del nostre ànim.»

«La Música no és més que una prosòdia per a donar gràcia i expressió al llenguatge.»

«Les extravagàncies pitagòriques són un testimoni perpetu de l'esgarriament de la fantasia humana.»

«La Música i la Prosòdia tenen el mateix objecte i el mateix origen... ¿No fóra una niciesa dir que per a parlar amb perfecció és precis amidar les distàncies dels planetes i arranjar després, de conformitat amb semblants mides, els tons de la veu? ¿O dir que'ls tons del parlar són continguts dins d'una forma algebàica o en les propietats del cercle?»

«La pràctica de la geometria consisteix en l'aplicació mecànica de les regles; mes, la pràctica de la música depèn precisament de l'exercici d'una facultat de l'home, que té en ella mateixa tota la virtut necessària per a expressar amb els tons convenients de la veu, ara parlant, ara cantant, qualsevol afecte de l'ànim... Per a compondre música és precis abandonar-se als braços de la naturalesa i deixar-se aconduir per les sensacions.»

Segueix al «Glosari» una detallada bibliografia d'Eximeno, disposada per ordre cronològic, començant per la crònica d'un certamen del Seminari de València i terminant per la gran novel·la satírica, el Don Quixot de la Música, «Don Lazarillo Vizcardi».

Els capítols consagrats a la biografia es fan més atractius en ésser naturalment il·lustrats per les parts precedents. Hom admira, en mig de les vicissituds de la vida aguditzades per l'expulsió d'Espanya de la Companyia de Jesús, el braó, l'acometivitat i el franc optimisme d'un home persuadit de la bonesa de la causa de la qual s'és fet paladí.

No és certament la part menys interessant del llibre que'ns ocupa l'anàlisi i la crítica implacable però justa que's fa de l'obra de Cerone «El Mellopeo y el Maestro», obra monstruosa que projecta una ombra fatídica sobre tota una època. A fàiso d'antídot, el mestre Pedrell reprodueix alguns capítols de «Don Lazarillo» que incitaran a molts a llegir-lo íntegrament en la bella edició moderna feta per cura d'En Barbieri. — A.

Noves

Nova direcció. — Ens és grat assabentar a nostres llegidors que des del mes d'octubre prop-passat s'és encarregat de la direcció de l'important revista de Leipzig *Zeitschrift für Musik*, que publica la casa Steingraber, el reputat i ben conegut musicògraf Dr. Alfred Heuss. Ens felicitem de l'elecció, que no dubtem hauria aprovat el fundador de l'esmentada revista, el gran Robert Schumann.

Informació deficient. — La mateixa revista *Zeitschrift für Musik* en son número del 1.er d'octubre prop passat i en la secció titulada «La música a l'estranger» publica la següent notícia: «Barcelona. Amb la cooperació de distingits artistes alemanys s'executà per primera vegada a Espanya la *Passió segons Sant Mateu*, de Bach.»

Sentim que l'esmentada revista, generalment tant ben informada, hagi donat acollida en ses columnes a una notícia tant deficient. L'estrena de la *Passió* a Barcelona no passà desapercebuda a l'estranger; a Alemanya mateix, altres publicacions en parlaren amb dades segures i en termes elogiosos.

Oi més, l'informació, dintre del seu laconisme, indueix a error respecte dels elements que prengueren part en aquella solemnitat artística. Nosaltres, els primers, forem ben joiosos del concurs dels eminents solistes el tenor Georg A. Walter i els oboes berlinesos Fritz Flemming i Theodor Menge, i apreciàrem en tota sa importància l'actuació del gran coneixedor de Bach el Dr. Schweitzer de Strassbourg. Mes, feta constar aquesta cooperació d'artistes estrangers, calia fer constar també, ens sembla, que eren ben catalans el director general de la *Passió*, i la massa choral, i els demás solistes vocals i instrumentals, i l'orquestra; i que l'obra fou cantada en català.

Molt ens plauria que l'apreciat confrare de Leipzig dongués més clàries als seus llegidors respecte d'un esdeveniment tant important. En el número de gener-març de REVISTA MUSICAL CATALANA d'enguany s'hi troba consignat amb tots els detalls.

Necrologia

ENGELBERT HUMPERDINCK. — Ha mort a Neustrelitz (Mecklenburg), el 28 de setembre passat, el conegut autor de *Hänsel und Gretel*.

Humperdinck nasqué a Siegburg del Rhin el 1.er de setembre de 1854. Estudià música al Conservatori de Colònia, sota la direcció de Hiller, i més tard, en 1876 a l'Escola reial de música de Munic. Havent obtingut els premis de les fundacions Mendelssohn i Meyerbeer, en 1873

i en 1881 respectivament, viatjà per Itàlia i altres països. Abans de tornar definitivament a Alemanya, residí a Barcelona, de 1885 a 1887, ocupant la càtedra d'harmonia en el Conservatori del Liceu. De sa estada en la nostra ciutat pot dir-se que no n'ha quedat record, degut sens dubte a son caràcter retret i a no trobar un ambient artístic en consonància amb els seus ideals.

El 29 de desembre de 1893, mercès a l'intervenció decisiva de Ricard Strauss, s'estrenà a Weimar *Hänsel und Gretel*. Amb aquesta obra, que no trigà en donar la volta al mon, guanyà d'un cop la celebritat. En ella tingué l'encert de no voler superar debades la gran epopeia de Wagner, i boi emprant quelcom de la seva tècnica, seguí més aviat l'exemple de Weber inspirant-se en el folklore del seu país i produint una música atraienta per sa frescor i sa espontaneïtat.

Hänsel und Gretel s'estrenà en el nostre Liceu el 27 de gener de 1901, sota la direcció del mestre Mascheroni, distingint-se en la interpretació les senyoretes Bardi, Monti-Baldini i Lorini. Fou represa l'any 1905 sota la direcció del mestre Antoni Ribera. En la primavera de l'any 1907, aquesta òpera fou inclosa en la sèrie dels espectacles Graner, que tenien lloc al Teatre Principal, representant-se, sota la direcció del jove mestre Lambert, en català, amb bella traducció d'En Maragall qui la titulà *Ton i Guida*.

La producció subsegüent de Humperdinck, si bé força apreciable, ha quedat a l'ombra. Cal esmentar, entre altres obres: *Die Königskinder* (Els fills del rei), melodrama, 1898, transformat en òpera, 1911; *Die Heirat wider Willen* (El casament per força), òpera còmica, Berlín, 1905; *El miracle*, misteri, Londres, 1911; música d'escena per a *Conte d'hivern* i *La Tempesta*, de Shakespeare, Berlín, 1906; una *Rapsòdia moresca*; dues *Balades* per a orquestra i diverses melodies per a cant i piano.

Humperdinck fou amic de Wagner; durant alguns anys fou son copista; també rebé l'encàrrec de Wagner de dirigir els estudis musicals de son fill Siegfried.

FREDERIC LLIURAT CARRER DE GIRONA, 34, 3.ª

...

CURSOS I LLIÇONS DE PIANO ELEMENTAL I SUPERIOR

...

DETALLS I CONDICIONS: Tots els dies, de 2 a 4

ORFEÓ CATALÀ

CURS D'ORGUE

a càrrec del mestre

Vicents M.ª de Gibert

DIMECRES I DISSAPTE, A LES SIS DE LA TARDA